

Szerkesztői iroda:
Nagyenyeden
A KIADÓHIVATALBAN
hová
lap szellemi részét illető
közlemények küldendők

Kiadóhivatal:
Wokál János könyvkereskedése
hová
az előfizetések és hirdetések
bérmentesen küldendők.
Kéziratok nem adatnak vissza.

KÖZÉRDEK.

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy
vidékre postán küldve
egész évre 4 frt,
félre . . . 2 frt,
negyedévre 1 frt.

Hirdetmények díja:
3 hasábos petit sorért, vagy
enek helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön 30 kr.

Nyilttér sora 15 kr.

A nagy hét.

(B.) Alig hangzott el Erdély bérczei között a Felséget üdvözölő lelkes fogadás örömszája, — Budapest, az ország szívében újabb s még fokozottabb erővel hangzik fel újra. Odafigyel az egész ország s megdobban mindnyájunk szíve. — Im a törvényhozás mindkét háza, az első öt éves cyklus első évében komoly érdeklődés között tartja alakuló gyűléseit. Sok és nagy feladat vár megoldásra. Vajha a kormány s a törvényhozás egyaránt rajta lennének, hogy megismerve a soknemű bajt, felismerjék és alkalmazni tudják az orvosszert is, mely fokozza nemzetünk életkedvét, munkaerőjét és szerencsésé tenné fáradozásait a nemzetek között megillető hely kivívásában.

Mig azonban a sokat változott képviselőház s a régi főrendiház hazánk jövőjének biztosítására készül, — Budapest legszebb terén magasztos ünnepeket ül a nemzeti kegyelet a nagy Deák Ferencz emléket örökítő bronzszobor körül. — Tizennégy éve már, hogy kidőlt az élők sorából, megsiratva, meggyászolva e hatalmas ész és jellem. Ravatalánál ott sirt és imádkozott a felséges királyasszony; koporsóját elföldték a nemzet koszorui; elbucszott tőle legnagyobb kortársa, a nagy bujdosó, kinek a távolból küldött cyprussa érintkezett a királyasszony koszorujával; — hantait százezernyi nép kísért a temetőbe a király környezetétől le a napszámosig. Emlékezete törvénybe lett iktatva, — siremlékét a haza közköltésén, szobrát a nemzet közadakozásból emelte.

E szobor leplezése ünnepén felelevenedik Deák nagy alakja, hazaszeretete, önzetlensége, szabadelvűsége, becsület és igazságérzetének példái mind-mind feljújnak a nemzedék előtt, mely még ismerete s tisztelni tanuló, — de mindenben mindvégig követni erőteljes és győngye lett. Talán, ha látja ez ércalakot nagy és nemes vonásaival a nemzet ifjúsága, — akad közöttük nem egy, ki Themistoklesként borulna a szobor alapzatához, — nemzetünk dicsőségének — bár szerencsésebb viszonyok közt, — de szintoly jellemű hősvé küzd fel magát. Oh bizony sok ily érczjellemre volna szükség viszonyaink és társadalmi életünk mostani helyzetében! Mily ferde életnézetek, az erkölcsi botlásoknak mily tömege, — a kötelességérzet fitogtatása mellett mily csekély valódi munkásság, a visszaéléseknek mennyi elpalástolása és legyez-

getése, — a saját helyzetének biztosítása végett, mely kétes elemekkel való szövetekezés látható most napirenden mindenütt és minden téren! — Bizony Deák tekintélyének, erkölcsi erejének, igazi magyar józan eszének kellene, de többszörözve, feltámadni, hogy rázza fel kissé társadalmunkat és politikai közéletünket ebből a szerencsétlen kórságból, mely mind inkább terjed s mind szélesebb körben kezd uralgólenni. Mi úgy hisszük, hogy a Deák-emlék ünnepe nem a jelzett kör tünete, mely a külföld előtt mutatni akarja, hogy mily becsben állanak előttünk jelesünk, — hanem valódi nemzeti érzellem hatalmas nyilvánítása, mely diadalmaskodik a beteges, hitvány érzelmek és szinlelések árja felett s új, friss szellemű tevékenységnek nyitja meg útját.

E nagy férfiú ünneplésével teljes összhangban áll a budapesti nemzeti színház 50 éves jubileuma. A nemzet áldozatkészsége hozta létre a magyar színművészet e díszes csarnokait s a gazdagítól a szegényig — az ingyen dolgozó szegény napszámosig, mindenik egyaránt tudta miért áldoz, miért fáradoz. — Művészi magaslatra emelkedett azóta anyanyelvünk s bár sokszor keserű küzdelem árán, de végül diadalmassá lett a kezdetben kis számú írói és művészi kör, mely folyton nőtt, fejlődött, erősödött s melynek tagjai között most számosan vannak olyanok, kikre nemcsak hazájuk büszke, hanem nevüket a „világhírűség“ fénye is messze beragyogja. Jókai „Olympi versenye“, melyben a „Múlt“ és „Jelen“ eszményei oly remekül jelzik az elmúlt századokat és színművészetünk fejlődésének folyamát, méltó volt ez ünnephez s a nagy költőhöz. Korunk igazán hálás lehet a mult nagyjainak emléke iránt, kiknek a legszebb koszorut épen Jókai nyújtotta, azt itélvén Oraculumával:

„Az a babér becses, melyet a boldog élő
Önhomlokáról az elmúlt fejére tesz.“ —

És ez ünnepélyeken részt vett a legelső magyar ember: a király Örömben, bánatban velünk van Ó! Részt vesz az igaz kegyelet ünnepeiben is. Nem csodálkozunk többé, — mert a ki Mátyás király születés hazának szegényes, jeltelen állapotban létét kegyelet hiányának rója fel, de egyuttal a nagy előd iránti kegyeletének maradó kifejezést rendelt, — arra méltán illenek a költő fennebb idézett sorai s ahoz méltán fűződik nemzetünknek odaadó lelkesedése, ragaszkodása.

Nagyenyed város képviselői közgyűlése.

1887. szept. 19-én.

A mai képviselő gyűlésnek két jelentékeny tárgya volt, — mert mind kettője az alkotmányos önkormányzat alapfeltételeit képezi, — elsőnek a tanács az augusztusi közgyűléstől nyert megbízatása folytán a jegyzőkönyv betervezése mellett beszámol a város szesz és pálinka koresomarlási joga bérbeadása érdekében folyó hó 16-án megtartott nyilvános árverés eredményéről — bejelentvén, hogy minden irányban szabályszerűen megtartott verseny-tárgyaláson pályázók előszóval árverezni nem ohajtván. Csak három lepecsétellen beadott ajánlat pályázott és pedig:

a) m-váradjai birtokos Glück Adolf és gyulafehérvári Stern Henrické 13 004 frt ajánlattal és 7000 frt bánatpénzzel, b) Feiler Farkas és társáé 10 500 frt ajánlattal és 7000 frt bánatpénzzel; c) Baruch Jakób nevében Benedek Samu határozott összeget nem tartalmazó, azonban a jelenlegi évi bérletet fel nem érő ajánlat felálló bánatpénzzel, melyek közül képviselő testület a feltételeknek megfelelően beadott s egyszersmind leg több ígéretet tartalmazó ajánlatát Glück Adolf és társának elfogadván, utasította a tanácsot a kikötött biztosíték előleges bevétele után, vele a szerződést megkötni, a másik két pályázónak pedig bánatpénzeiket szabályszerűen visszaadni.

A másodiknak elintézésében, minthogy az év folytán, a választott képviselők kilépő tagjai helyeire új választások fognak fogantatni az 1886. XXII t.-cz. 33. és 39. §§ ai értelmében bizottságot küldött ki, ugy a legtöbb adót fizető képviselők névjegyzékének kiigazítása, valamint a választók névjegyzékének összeállítására — mely bizottság munkálatai a törvényben előírt módzások megtartásával teljesítendők.

Végül a polgármester hodoló tisztelettel bejelentett azon intézkedése, melyeket szeretett királyunknak, folyó hó 22-én a vasuton városunk mellett elvonulása alkalmából fogadása örömeinek hodoló tiszteletünkkel párosultán kifejezést adandók — a városi indóház kidiszítése mellett a tűzoltó zenekarral kivonuló városi tanács és képviselő testületi tagokkal az indóháznál csatlakozásra, — a helyben székelő megyei hatóság, állami hivatalok, intézetek, társulatok és testületek felhívtak, helyeslőleg vétetett tudomásul — a tárgysorozat kimerítettvén a gyűlés eloszlott.

B.

TÁRCZA.

A Kárpátok közt.

I.

Felséges kép! — a sziklaacsucok
Egymást váltják minduntalan:
Ezernyi templom egymás mellett
Magasba nyulva, hol a felleg
Fáradt szárnyal, kibontatlan,
El-elborong a hegytetőn;
S hol a képzelem is elfárad,
Építve, rontra büszke várat,
Ott áll merészen, vakmerőn
Ezernyi fényes, büszke oltár,
Melyeket egy „legyen“ szavadra
Örök isten, te alkotál.

Oh, milyen nagy a te hatalmad!
Itt érzem én, itt látom csak,
Mit bámultam, de meg nem érték
Éddig, — s most is csak a sejtelem:
E végtelen parányi mérték,
Mely mérlegeli nagy műved,
S az ész, mely gondra gondot szülhet,
S terem, mintha egy isten lenne.
Megáll csodálva és remegve
Te előtted oh Végtelen!
S nyiltan bevallja, hogy nagyságod'
Felfogni, tudni képtelen:

Átnyulik a végtelenségbe
S hatalmadnak az, a mi van
Csak egy ezred porszemnyi része.

Szentegyház a nagy természet —
Igen, mert annak teremtéd:
Hogy legyen az alkotó kéznek
Emléke itten szent emlék,
Hogy az ember, az élő porszem,
Ne feledje hatalmad' sohsem,
S a fellegverő szírten ép ugy,
Mint a porban, mit maga szét zug,
Nagy műved lássa minden lépten,
S boruljon térdre, szent imára,
Kicsinységének érzetében . . .

II.

Magas sziklaacsucson állva,
Szétekintek a vidéken,
S mintha lennék szentegyházban,
Hol oltárt, szentképet láttam,
Meghajlani kész a térdem.

De ugy is van ez valóban!
Szentegyház a nagytermészet,
Csakhogy fenségesbb, mint a mit
az emberkéz alkotta itt
Akármilyen nagyot, merészet.

Minden magas tető: oltár;
Kéklő köddel egyik-másik:
Mintha ezer tömjén égne,
Áldozatként a nagy égbe
Vive fel a föld imt.

Harang is van az egyházban:
Vidám dalos madárcsoport;
A fenyő: harangláb, melyről
Imára hívó szó kel föl,
Mit szerteszt a szellő hord.

Kis patak, mint száll a sziklán,
Miljom rezgő gyöngygyé reped:
Olvasó ez, miljom szemmel,
Miljom hálát rebegett el
A föld, ha egy szem lepereg.

Megszóal az orgona is:
A rengeteg — szava kihat,
És a völgyön és a hegyen
— Suttogásnál csendesebben —
Imára kél az áhitat.

Hallgatom e hangot én is . . .
Nem tudok szólni . . . hallgatok . . .
S mint a virágon egy két csepp,
Hogy dicsérjen, áldjon taged:
Szememben egy könnyű ragog.
— Ó Besztercze. —

Szabó Ferencz.

A nagyenyedi ref. templom története
a 16-, 17- és 18-ik században.
(Folytatás.)

A reformátusok e szerint az ök luth. testvéreiket, atyafiságos szeretetből, derekasan kiéheztették s megszojajztatták.

Úti naplóból.

— III. Velence. Canal grande; templomok. —
(Folytatás.)

Első vízi katizásunk Velence legfőbb vízi utczájára vitt. Ez a Canal grande, egy 4 kilométernyi hosszú S alakú csatorna, az egész várost kétfelé osztó közlekedési ér. Velence legszelebb és legszebb vízi utczája, mindkétfelől palotasorokkal. Itt is látszik már azonban a pusztulás, hanyatlás: itt is rajta ül minden palotán a mulandóság gyászja. Még csak 30 művészi palota áll fenn, a régi díszesség és fény hirdetésére, de elég arra, hogy a Canal grande-t még most is Európa városainak egyik legérdekesebb és legfestőibb utczájává tegyék. A vízből kiemelkedő karsu, könnyed gót stíl, velencei ízléssel módosítva, majd a renaissance arányos szintén légiés alkotásai, itt-ott egy büszkébb, szilárdabb palotával: a változatos oszlopcsarnokok, a faldíszítések, aranyozások (pl. Ca' Doron-aranyháza), az ut kanyarodásai szerint folyton új, meg új festői látképpel s hozzá meg a lágyan ringó gondola élvezete: mindez együtt olyan sajátos, nemes művészi benyomást tesz lelkünkre, a melytől Európa fővárosainak egyik utczája sem. A mai modern városok katonai glédába állított házai elbukhatnak pl. a Canal grande ama fordulójánál, hol a vörös Foscari palota áttört művi ablakai állnak váratlanul elénk.

Hát mit szólnak az épületek belsejéről, hol lépten-nyomon múkinesekre, kissebb rendű műgyűjteményekre bukkanunk? Hol van Európának az a városa, melynek magán épületeiben, templomaiban aránylag véve annyi becses műemléke legyen? Velence nem valami nagy város és 90 körül áll templomainak száma. 90 templom! és majd mindegyikben van valami művészi becsű alkotás. Nem csoda, mert Velence egykor a Bellinik, Palma Vecchiók, Paolo Veronesék, Tintorettek és Tizianok műzsáinak volt kedvelt lakhelye. Conovának fölnevelője, műértő hercegeknek és műértő utczai énekeseknek a szülőházja.

Még most is előttem az 1630-iki pestis elmulására épített „Santa Maria della Salute” templom kupolái, arányos belseje, Tizian képeivel a mennyezet, Justo de le Corte a pestis elmulását ábrázoló gyönyörű szoboresortozatával az oltáron. Még most is megindít a „Frari” templom legbeceesebb műemléke, a Canova siremléke, a gondolat nemes egyszerűsége által ép úgy, mint a tökéletes kivitelnél fogva egyaránt a legelső műemlékek egyike az egész világon. Nem szörnyalakok, kigyók, kaszás csontvázak, rémes koponyák hatáskereső motívumai vannak itt felhasználva, mint a szomszéd siremléknél (Longhena műve), melynek mesterkél, barock ízlésén megbotránkozik a természetes érzék szemlélő, de a mely még sines minden haszon nélkül épen a szomszédban föllállítva, a mennyiben ellentétessége által csak növeli a Canova műremekének fényes hatását: — a régi antik szellem egészséges, örök szép felfogása ujjal meg itten: a classicus művek eme jellemző szabálya tükröződik vissza az egész szoboresortozaton: minél egyszerűbb s kevesebb eszközzel, minél többet, nagyszerűbbet fejezni ki. Piramis alakú lépcsőzetten álló krypta: lépcsőzetén a művész eszményi családjának, a művészeteknek bájos alakjai, kis nemtőkkel kísérvé, kezökben halotti koszoru, meg a hamveder, a mint lassan haladnak az ajtó felé, melynek üreből a halál éjje feketélik ki, s melyen a kit bevisznek, soha

vissza nem jő; az ajtó tulsó oldalán fejt bánatosan le-hajtó szárnyas oroszlan: mint az örök nyugalom öre, mily szép, összhangzó az egész! De még az egyes alakok közt is mily finom különbség! A legnagyobbik nemtő, az egyéni élet nemtője, méla bubánattal nemes vonásain csüggedten fordítja alá láklyáját; a kisebbek közül pedig az egyik, az ártatlan játszás gyereked nemtője, meghatva bár, de még gyermekies könnyelműséggel és hi-székenységgel lobogtatja fennen láklyáját, mintha a halál után is érne még az élet tüze. S hátha? hátha? . . .

Canova Tiziannak tervezete ezt a siremléket s ime magának készítette, épen mint Mózart, ki megrendelésre szerzett halotti misét épen halála előtt fejezte be. Tizian-nak aztán, ki szemben Canovával alusza örök almat, két más jelentéktelenebb művész készített diadalkapuhoz hasonló siremléket. Igaz Tizian a halálán is diadalt aratott!

A sok siremlék után, melyekből különösen a „Giovanni e Taolo”-ban, az ugynevezett Pantheonban, a doyek temetkező templomában jutott ki bőven, — kellemes változás gyanánt szolgált a „Formosa” egyik fülkéjében található s z t. Barbara édes-bájos képe Palmatól. A halál után az élet; a bánat után az életöröm. Azt mondják, ki sokáig nézi ezt a Barbarát, legyen még oly bárbár ellenállhatatlanul szerelmes lesz belé. Mi ezt magunkról nem mondhatjuk; a gondoskodtak nőink, hogy minél hamarabb kigondolázzunk a bűvös körből.

(Folytatás következik.)

LEVELEZÉS.

Magyarigen, 1887. szept. 27-én.

— Bárá Kemény Gábor képviselő válaszlói között. —

Bárá Kemény Gábor ur ő nagyméltósága, mint ezen választó kerület megválasztott országgyűlési képviselője, Bárá Kemény Kálmán főispán ur ő méltósága, Csató János alispán s királyi tanácsos és gyulafehérvári polgármester Novák Ferencz ur ő nagysága társaságában, a mai napon városunkba jött, magát választóival érintkezésbe tenni.

A város végén, hol egy díszes diadalkapu volt fel-állítva, nagyszámú választó közönség várta, kiknek nevében az ev. ref. lelkész Nagy Károly ur üdvözölte ő nagyméltóságát, mégpedig igen szépen és talpraesett s többszörös éljenzéssel félbe szakított beszédrel.

Ezen üdvözlésre ő nagyméltósága nagyon szívesen felelt.

Kiemelvén, hogy midőn körünkbe jön, tulajdonképen hazajön, hisz ő is Alsófehérmegye szülőjé lévén, leginkább itt találja otthon magát. Előnézését kéri a választó közönségnek az iránt, hogy eddig nem jöhetett, de sok-nemű foglalatosságai azt mindeddig nem engedték.

Ezekután a menet lengő zászlók és éljenzések között megindult magyarigeni birtokos Borsos Károly ur házához hol ő nagyméltóságát m. Köblös Miklós főszolgabíró ur üdvözölte igen csinos beszédrel; mely után ő nagyméltósága mondotta el tartalom dús, és szép példázatokkal és hasonlatokkal illusztrált beszédrel.

Főlemlíti, hogy két választó kerület tisztelte meg azzal, hogy képviselőjének megválasztotta, melynek egyikéről le kell monnania, hogy melyikről, a z t még jelenleg nem tudja.

Átérve a szabadelvű párt és kormány eddigi működésére, felsorolja mindazon vívmányokat, melyeket eddig

azok elértek, felemlíti azok között ő felségének legközelebbi erdélyrészi körutja alkalmával a különböző küldött-ségeknél tett nagy horderejű nyilatkozatát stb.

Ebéd után, melyet főszolgabíró Köblös Miklós ur adott, ő nagyméltósága, a méltóságos főispán ur társaságában Nagyenyed felé vette útját, választóitól a legszíve-lyesebben vévén búcsút.

Hordozza az isten szerencsével ő nagyméltóságát! Egyszer mind azt is tiszta szívünk-ből ohajtjuk, hogy a két kerület közül a miénk légyen az a szerencsés, hogy azt a hongyülésen ő nagyméltósága képviselje.*

Még egy körülményről van szerencsém ezen becses lap tisztelt olvasóit értesíteni. Magyarigenben ugyanis magyarigeni birtokos és lakos Bakcsi Endre ur kezdeményezésére egy polgári magyar olvasó kör alakult, mely alakuló közgyűlését folyó hó 25-én tartotta meg. Elnök lett: Lukácsy Viktor járási orvos, gazda; Bakcsi Endre birtokos, jegyző Sipos Elek tanító. Választmányi tagok: Konecz Albert szolgabíró, Demeter Sámuel birtokos, Deutsch Simon haszonbérő, Koperdák József, Butyka Lajos és Körösi Sándor iparosok.

Lukácsy Viktor.

Színészet.

A mily kellemes benyomást tesz egy jó színmű jó előadása, ép oly rosszat — s tán rosszabbat — tesz, ha látjuk, hogy jó színművek jó előadását oly kevesen tudják méltányolni. Nekünk úgy tetszik, hogy a Csóka Sándor-társulat eddigi előadásai nem voltak oly látogatót, mint a minők az eddigi itt megfordult jó társulatok előadásai szoktak lenni. E körülménynek ezer oka lehet, a miket kutatni ép egy színi referensnek tán nem tartoznék (legalább sokak felfogása szerint) dolgai körébe, de hát a legfontosabbat mégis csak fel kell említenünk s ez: a méltánytalanság. Ily lelkesültséggel, ily itélet gyakorlattal csakugyan igaz van annak, a ki folyton a közönyt miatt panaszkodik az élet minden terén, a ki mindenütt pangást lát s a pangásnak okát ott keresi, hol Dóczy is kereshetné az „Utolsó szerelem”-ben.

De hát mi csakugyan méltó utódjai vagyunk Laefi „por vajdának! Akkor gyulunk lángra, a mikor késő, s aztán adjuk másnak a bölcs tanácsokat, holott tudjuk hogy azt bizony senki sem hallgatja meg. Szeretjük a jót a szépet, ám csak felületesen: a nélkül, hogy mélyebb nyomokat hagyánának a nevezetesebb dolgok lelkünkben, csak úgy futólag szemléljük őket. Valami hatásukat érez-zük, de valjon csak ilyenre számított ez az író? Hát a hó csak a mar misze termő kopár hegyeken marad meg örökké?! Jó, maradjon, a természet rendje. De mi nem vagyunk e vak természet alá rendelve szolgálai. Maga Dóczy mondja ezt. Hivatkozom Laefi vajdára. Laefira, a ki akkor gyul szerelemre, mikor már „késő.”

„Késő”: ez a magyar közös temperamentumának kifejezése, legalább Dóczy szerint. Ám legyen nevétsége-sen kisszerű ezen állításon, de kimondom, hogy mi a művészet iránt is akkor érzünk valamit, a mikor valóban késő, holott előbb csak úgy kevéssel erkölcsi haszon-nal előzhetnők meg e csunya itéletet. A multkor itt járt társulat végnapjai jutnak eszembe . . . — Jusson tiu-tek is eszetekbe, oh nagyérdemű méltányos közönség!

* Ezt ohajtja bizonyára a választási zavarok elkerülése végett minden alsófehérmegyei.

A per rendes lefolyásáról s annak végeredményéről megelőzőleg már szóltam.

Négy évvel később 1778-ban a toronyban levő óra romlott el. Ezt kellett megigazítani. Még pedig nagyon elkophatott, romolhatott, mert az egyház előjárósága e tárgyban a főiskola gondnokságához intéz átíratot, melyben kéri, hogy a főiskola a közóra kijavítása költségeihez járuljon.

Járult-é? nem járult? nem tudom.

Valószínű, hogy járult, miután ezen, — a városon egyetlen közóra — használható állapotban léteie, a főis-kola előjáróságának is érdekében állott.

* * *

Az 1784-ben Erdély pár megyéjében, főleg Hunyad-, Zaránd- és Alsófehérmegyékben dühöngött Hóra-féle lázadás rombolásától Enyed meg lett óva. Az iszo-nyuan vérengző lázadás hullámainak gyűrűzetei egész Enyed határáig elhatoltak ugyan, sőt miután a Berce Juon vezénylete alatt Toroczók és Toroczókszentgyörgy vidékén rabló és kegyetlenkedő oláh lázadókat, az Enyed-ről kivonult fegyveres magyar nemések s néhány Tóskana nevet viselő huszár, november havában (12—13-án) egy heves ütközetben szétzörták, közülök igen sokat leöltek, 140 foglyot Enyedre huzdoltak s a várral szemben levő Bodor pinczébe zárták, hol egy éjjel megfultak mindany-nyan, ezért s több egyebekért a lázadók Enyed ellen bosszat esküdtek s erősen el voltak határozva, hogy ezen várost semmivé teszik, de mert a polgárság, élén a város akkori főhadnagyával Magyarosi Jeremiással és a megye közelebbi vidékeiről Enyedre menekült ne-messég fegyvert ragadtak s az erősen fenyegetett város

védelmére a szükséges előkészületeket a maga idejében megtették.

Az erélyes fellépés Enyed várost a feldúlítás szo-moru sorsától ekkor megvédelmezte s így ezen vesző-lyes belmozgalom rombolása a templomot sem érintette. A lázadás heteiben a templom udvara a vár, ugyan foly-ton zajos volt, mert a gyakori vészriadal a nők, gyer-mekek, öreg férfiak a várba menekültek, az éjjeleket ott virasztották át; a torony, a bástyák s ezek pinczéi a va-gyonosabb családok feltehetőbb értékességével megrakat-tak; a vár falai kiigazították, védhető állapotba hozattak, azouban mindezen mozgalmak, jóvés menés következtében a templomot mi baj sem érte.

Az 1784-ik év a templomra nemcsak hogy veszélyt nem hozott, sőt mert az erdélyi püspökség ezen évben költözködött át állandóan Enyedre s a püspök, a főkon-sistorium és az enyedi egyház előjárósága között koráb-ban létrejött szerződés értelmében, egyik rendes enyedi pappá lett, ezen év a templom történetében a szerencsés évek sorába jegyezhető.

A püspökség átköltözködéséről később, hol a 18 ik században szolgált enyedi ref. papokról lesz szó, részle-tesebben fogok szólni.

* * *

Folytonos építkezések, költséges javítások gondoljai nehézkedtek ezekből láthatólag az enyedi ref. gyülekezetre az egész 18-ik század folyama alatt ép úgy, mint az ezt megelőző 17-ik században. Legtöbb gondot a templom és torony jókarban tartása adtak, mi nem is lehet fel-tűnő, ha tekintetbe vesszük, ezek kiváló, az egyház né-mességével s főleg vagyoni erejével arányban régebben

épen nem s még most is alig álló másik ágát, terjedel-mét. Azon lehet bámulni, hogy Enyed régi lakóssága, hogyan tudott akkora templomot és tornyot építeni? me-lyek a mostani építkezési árviszonyok mellett pár száz-ezer forintba kerülnének.

Hogy miért építettek akkorát, azt meg lehet érteni, azért t. i. mert a reformáció előtt, tehát azon korban épültek, mikor a város összes lakóssága egy templomba, t. i. a rom. kath. templomba járt imádni az örökkévaló Istent. Mikor a nagytemplom építéséhez akartak kezdeni, arra is számítottak, nehogy a késő unokák is úgy járja-nak, mint ők jártak, kik egyszer csak azt tapasztalták, hogy az 1333-ban épült templom őket mind befogadja; többé nem képes; építenek tehát — gondolák — akkora terjedelműt, mely Enyed lakósságának évszázadokig elég legyen. Aztán meg illőnek találtak, hogyha már új tem-plomot építnek, annak nagysága a torony nagyságával arányban álljon, nem mint a régi templom, mely a to-ronynyal még összefüggésben sem állott.

A nagyságot, terjedelmet tehát lehet érteni, — ez előrelátás, a jövőre számítás dolga volt; de hogy az az alig egy pár ezer ember, mennyire a nagytemplom építése idejében N. Enyed város összes lakóssága tehető s mely a torony építése idejében ezen lélekszámnak talán még felerészét is aligha elérte, ezek építésének költségait ho-gyan bírta meg? ezt már megérteni nehezebb feladat s elfogadható magyarázatát egyfelől abban találhatjuk meg, hogy a torony és templom nem egyszerre, hanem nagy, — közel 250 esztendőre vetelt időközzel épültek egymás után; másfelől azon mély vallásos buzgóságban, akadályt és határt nem ismerő nemes áldozatkészségben, mely az őseket jellemezte.

(Folytatás következik.)

A
illetve
a mino
nak. La
vigjáték
F
„Koldu
igy ne
tettek.
megérd
sikerrel
J.) csin
jával tel
tapsára.
Ollendo
s valog
(Juhász
goz . .
foglyár
27
azok k
Anna (K
szabatos
mivolta
mikája
Gyula, e
továbbá
hangzat
játéka e
társzúke
28
kitűzve
között,
silányvo
El
relme
mást gy
Breznay
nay. Gy

városunk
folyó hó
theol. al

megye: E
Dr. Bar
Károly,
vám kan
Mohai S
Bertalan
hosszas
zött, me
Ticza K
a Király
viszonyo
be a Kir
szólításe
„hány
Az alisp
megjegy
hogy h
dolog
kir. tan
szavakka
ten fe
azután ő
mind
Azután a
fordult a
képví
lasztó
Ott is
postot ő
igazgató
közül me
magas n
kivül fé
kegyes fo
tén tak:
vélyesen
Gusztáv,
Zeyk Józ
—
Kemény
Ferencz
hó 24-én
ministere
látogatás
megyei
—
magyarig
Kálmán
polgárme

Felségének legköze-
a különböző küldött-
köztát stb.

Köblös Miklós ur
főispán ur társasá-
választóitól a legszív-

ő nagyméltóságát!
szta szívünk
kerület közl
enesés, hogy
gy méltósága

erencsem ezen beces
igenben ugyanis ma-
ndre ur kezdeménye-
alakult, mely alakuló
meg. Előnk lett: Lu-
bakesi Endre birtokos,
nyí tagok: Konez Al-
okos, Deutsch Simon
ka Lajos és Körösi
nkátsfy Viktor.

sz egy jó színmű jó
szszabatt — tesz, ha
adását oly kevesen
zik, hogy a Csóka
n voltak oly látoga-
gfordult jó társulatok
nek ezer oka lehet,
usnek tán nem tar-
rint) dolgai körébe,
fel kell említenünk
ültséggel, ily ítélet
nak, a ki folyton a
minden tere, a ki
okát ott keresi, hol
lem"-ben.

ódjai vagyunk Lacfi
gra, a mikor késő,
sokat, holtot tudjuk
a meg. Szeretjük a
nélkül, hogy mélyebb
dolgok lelünkben,
alami hatásukat érez-
ez az író? Hát a
egyeken marad meg
rendje. De mi nen
ve szolgálai. Maga
vajára. Lacfira, a
"késő."

temperamentumának
legyen nevésege
ndom, hogy mi a
nit, a mikor valóban
el erkölcsi haszon-
A mulkor itt járt
— Jusson tinek
tányos közönség!

avarok elkerülése végett

ásik ágát, terjedel-
ved régi lakócsaga,
tornyot építt? me-
k mellett pár száz-

zt meg lehet érteni,
tehát azon korban
ga egy templomba.
adni az örökkévaló
hez akartak kezdeni,
nokák is úgy járja-
ak azt tapasztalták,
et mind befogadj
gondolák — akkora
k évszázadokig elég
hogya már új tem-
torony nagyságával
plom, mely a to-
lott.

lehet érteni, — ez
lt; de hogy az az
nagytemplom építése
sága tehető s mely
zámnak talán még
ének költségeit ho-
nehezebb feladat s
ban találhatjuk meg,
erre, hanem nagy, —
el épültek egymás
zóságban, akadályt
készségben, mely az
folytatása következik.)

Az eddig lefolyt előadások oly társulatot, oly erőket,
illetve azok csoportosítását tanúsítják a Ceóka-társulatban,
a minők bármely társulatnak is díszére s dicsére válhat-
nak. Láttunk egy pár operettet, színművet, népszínművet,
vigjátékot. A kellő mértéket minden tere megülik.

Folyó hó 26-án, a bérlés első számú, Milócker
„Koldus diák“-ját adták. Publicum nagyon kevés volt s
így nem róható fel, hogy egyes helyeken kihagyásokat
tettek. — A szereplők általában is külön-külön méltán
megérdemlik a dicséretet. — Novaszka grófné (Váci V.)
sikertel domborította ki szerepét. Leányai Laura (Bácskai
J.) csinos alaki, kerekded mozgás és szép csengő hang-
jával teljesen érdemess tette magát a közönség gyakori
tapsára. Broniszlava (Szöllösi J.) egy kedves trucci volt.
Ollendorf (Breznai) kitűnő szerepének teljesen elegendő tett
s válogatott coupletjeiért sokszor ki lett tapsolva. A titkár
(Juhász) és Broniszlava Quettje („a szerelem rózsáin-
ca...“) egyik legsikerültebb részlet volt. Az összhan-
got igen előmozdították a Bugomil (Balászi) és Entrick
foglyár (Tollagi) jóízű humorra.

27-én adott Shakespeare „Makranczos hölgy“-t
azok közé számítjuk, a melyek előadása sikerült. Breznay
Anna (Katalin) a makranczos hölgy, szinpadai jartassága,
szabatos, ékes mozdulatai, csengő hangja, szóval egész
mivolta: feledtetik a tulajdosokat, a mikbe néha (főleg mi-
mikája tulzott) tán esett. Ugyane darabban kitűnt Rónay
Gyula, a makranczos férfi, hiven felfogott szerepében;
továbbá Deréki (Baptista) s Tollagi (Grumio). Az össz-
hangzatos előadást a többi szereplők nagyrésze sikeres
játéka eszközölte, a kirkól s általán művészetük fokáról
térzüké miatt, ez alkalommal nem emlékeztünk meg.

28-ára a „Háromosórú kacsá“ jutalomjátékul volt
kitűzve s deficittelet esett meg. Alig lézengtünk a padok
között, holott a felettébb élénk előadás, dacára a darab
silányvoltának nagyobb pártolást érdemelt volna.

Élénkebb volt a ház 29-én, a Dóczy „Utolsó sze-
relme“ előadásán. Ezen iránymú általán kellemes benyo-
mást gyakorolt. Kitűntek R. Balogh Etel (Drugeth Mária),
Breznay Anna (Katharina), Rónay, Balászi, Tollagi, Brez-
nay, Gyarmathy. R.

VEGYES HIREK.

— Szász Domokos erdélyi ref. püspök, hétfőn
városunkba érkezik, hogy a papi vizsgálatokon, melyek
folyó hó 3-án kezdődőleg tartatnak meg, a helyi ref.
theol. akadémián, személyesen is jelen lehessen.

— A királyi fogadásnál. Kolozsvárt Alsóféhé-
megye a következők által küldöttség által volt képvisel-
ve: Báró Kemény Kálmán főispán, Csató János alispán,
Dr. Barts Ferencz, gróf. Teleky Domokos, gróf. Teleky
Károly, gróf. Teleky Gusztáv, dr. Dárday Sándor, Mold-
ván kanonok, Matteiu érseki titkár, Novák Ferencz, dr.
Mohai Sándor, id. Zeyk József, ifj. Zeyk József, Török
Bertalan főjegyző, Glück Mór, Barscay Gábor. A király
hosszasabb ideig tartózkodott megyénk küldöttsége kö-
zött, melynek vezetőjét báró Kemény Kálmán főispánt,
Tizsa Kálmán miniszterelnök mutatta be Ő Felségének;
a Király a főispánnal érdeklődött a megyei
viszonyok felől. A küldöttség tagjait a főispán mutatta
be a Királynak és Ő Felsége többeket tüntetett ki meg-
szólítással. Így Csató János alispántól azt kérdé, hogy
„hány év óta viseli az alispáni hivatalt?“
Az alispán azon válaszára, hogy tizennegyedik éve,
megjegyzé Ő Felsége: „sok idő s kérdé továbbá,
hogy hány járásból áll a megye, van-e sok
dolog? — Gróf Teleky Domokos után Novák Ferencz
kir. tanácsos-polgármestert szólította meg a király e
szavakkal: „Láttam Fehérvárt; nagy terület-
ten fekszik; nagy haladást tett?“ kérdi
azután Ő Felsége: „mennyi lakósa van? —
mind magyar? — Van-e gyári ipara?“
— Azután dr. Mohay Sándor országgyűlési képviselőhöz
fordult a király kérdésén tőle: „most elöször lekez-
képviseelőnek választva? melyik vá-
lasztókerületben? A város részéről?
Ottis lakik? Ügyvéde? dr. Barts nagypre-
postot Ő Felsége megismeré, hogy már a rom. k. status
igazgatóságának tisztelgésénél látta. A küldöttség tagjai
közül még Barscay Gábor és gróf. Teleky Károly lettek
magas megszólítással kitüntetve. Az E. M. K. E. rend-
kívüli fényes, valóban imponans küldöttségében, mely szín-
kegyes fogadtatásban részesült, vármegyénkbeli jelen vol-
tén tak: Lónhart F. püspök ő nműlt., kit ő felsége szí-
vélyesen szólított meg. — Csató J. alispán, gróf. Teleky
Gusztáv, Novák F., dr. Mohay S., Török Bertalan és
Zeyk József.

— Tisztelgés Tizsa miniszterelnöknél. Báró
Kemény Kálmán főispán, Csató János alispán, Novák
Ferencz polgármester és Török Bertalan főjegyző szept.
hó 24-én d. e. 11 órakor tisztelgtek Kolozsvárt Tizsa
miniszterelnöknél, ki őket kiváló előzékenységgel fogadta,
látogatásukat megköszönte és érdeklődéssel kérdezősködött a
megyei közügyek felől.

— Báró Kemény Gábor szept. hó 26. és 27-én
magyarigeni választókerületét utazta be báró Kemény
Kálmán főispán, Csató János alispán és Novák Ferencz
polgármester kíséretében Zalathnára utazott, hol csak az

nap estére várták volt, mely alkalomra a város kivilági-
tását a fényes bankettet terveztek. A választók ő Exellen-
tiájának korábbi jöveteléről értesülve, számos kecsin és
Weisz Tádé bányakapitány vezetése alatt Petrosánig
mentek elébe, hol Weisz bányakapitány üdvözlőbeszéddel
fogadta. Innen az egész társaság Zalathnára ment, hol a
polgári casinóban a választók által nagy lelkesültséggel
fogadtattott. Csiky plébános itt üdvözlő beszédet tartott, s
erre a képviselő itt nagyszámmal összegyűlt választóihoz
sűrű helyesséssel és éljenzéssel fogadott beszédet inté-
zett. Ebédre a képviselő kíséretével együtt Wenecsek
bánya-főpénztárnok vendégszerető házához volt meghiva
Csató János alispán az este megtartott bankete is ott
maradt míg a képviselő a főispán és Novák polgármester
által kísérvé estére Gyulafehérvárra tért vissza.

— A király Gyulafehérvárt. Ő felsége 22-én
delután 1 óra 49 perczkor érkezett Gyulafehérvárra, hol
a díszes indóháznál a katonai és polgári hatóságok és
ezerekre menő közönség üdvözölte, a lelkesült, szívből
fakadó „éljennel!“, midőn a Király magyar tábornok
noki campagne egyenruhában könnyed, ruganyos léptekkel
közvetlenül a vonat megállása után gr. Paar és Pop
Leonidas hadsegédekkel kísérvé leszált és egyenean a
díszszázad felé tartott, melynek parancsnoka Albrecht
százados rögtön megtéve a szabályszerű jelentést. Az éljen-
zés e közben folytonosan hangzott, egyre lelkesebben,
egyre viharosabban, mialatt a király erőteljes léptekkel
végig ment a díszszázad előtt, fejével intve megelégedését
a legénységnek és hozzáátéve: „szép, nagyon szép,
az egész század igen szép.“ Ő Felsége
Wattek tábornokhoz fordulva, kérdé tőle, hogy a város
hivatalos személyei hol vannak? mire a tábornok azt adá
válaszul hogy Ő Felsége fogadtatására
Kolozsvárra mentek. „Ez itt püspöki székhely?“
kérdé ismét a király. — „Igen, az erdélyi püspök,“ je-
lenté a tábornok. „Hol van a püspök?“ — „Ő
Excellentiája, Felséged fogadtatására Kolozsvárra utazott.“
Ezután a Király Gábor ezredeshez fordulva kérdé:
„csak egyedül van Ön itt, vagy az egész
ezred bevonult már? Scheicher őrnagy-
tól azt kérdé Ő felsége: Ön ideiglenesen ezred-
parancsnok?“ — Albrecht századosától azt
tudakolá a Király: „sok román szolgál-e az
ezredben? — Majd ismét Gábor ezredeshez
fordult azon kérdéssel, hogy: „elboesátotta mára
a tartalékosokat?“ E közben gr. Paar hadsegéd
jelenté, hogy a vonat indulásra készen áll, mire Ő Felsége
a tiszteletteljes hódolattal várakozó közönségen végig ta-
kintve, katonásan köszönté minden oldalra s a kitoró él-
jenek közepette a katonazenekar által játszott népbimnus
hangjai mellett ismét kocsijába tért vissza; az egyik coupé-
ajtónál megjelent báró Orezzy belügyminiszter is vissza
ült kocsijába... még egy percz és a vonat elrobogott!

— Egyházközségi közgyűlés. A erdélyi ref.
egyházközség a folyó évi rendes közgyűlése október hó
27-ére van összehívva Kolozsvárra. Ezen közgyűlés ta-
nácskozási tárgysorozatának fontosabb pontjai: 1. Az
1888. évi egyházközségi költségvetés és avel kapcsolat-
ban az igazgatónak jaraaslata egyházközségi pénztárosi
segéd állomás rendszerítése és az irodai személyzet
szaporítása végett. 2. Az igazgatónak jaraaslata körlelkési
állomások szervezésére vonatkozó pótjavaslata. 3. Seps-
szentgyörgyi, szászvárosi és zilahi gimnáziumok állami
segélyezésére vonatkozó előterjesztés. 4. B. e. Nagy
Péter püspök síremlékének leleplezése. 5. Püspöki jelen-
tés és az igazgatónak jelentése. 6. Választások.

— A szüreti vakáció, a helyi ref. Bethlen-főisko-
lában, folyó hó 15-én fog megadatni, s tartani fog no-
vember hó 3-ig.

— Papválasztások. A dálnoki ref. egyházközség
Gönczi János, koronkai lelkész, a zalathnai meg Ferenci
István ifjú papjelöltet választotta papjává. Ferenci csak
egy év, hogy elhagyta városunkat, s így sokan emlékez-
hetnek még rá s sokan kívánhatnak, velem együtt,
szerencsét a törekvő, munkás, szerény, becsületes ifjunak.

— Breznay Anna, fiatal színésznőnek, ki jeles
játékával, kellemes modorával, már is megnyerte váro-
sunk színházjáró közönségének tetszését, hétfőn, folyó hó
3-án lesz a jutalomjáték. Ezt azért jegyezzük
meg e helyen is, mert tudjuk, hogy Enyed vidékén, so-
kan vannak, kik érdeklődnek a művészet iránt s így al-
kalmat akarunk nyújtani a vidéki műpártoló közönségnek
egy valóban élvezetes este megszerzésére. Általában
megjegyezhetjük, hogy városunkban most egy oly kitűnő
színtársulat működik, a milyen még nem működött —
mostanában. És ezt, jó lesz, ha az enyediiek is figye-
lembe veszik.

— Egy tevékeny ref. pap elhunyt. Zalathnáról
vesszük e szomorú hírt, hogy az ottani ref. lelkész Ha d-
n a g y P é t e r folyó hó 15-én hosszas szenvedés után
67 éves korában elhunyt. A megboldogult 35 évig szol-
gálta küzdelmek és anyagi nélkülözések között becsület-
tel a zalathnai ref. egyházközséget. Mikor ezelőtt 35 évvel
Zalathnára ment papnak, az egykor virágzó kis ref.
egyház csak rom volt. Templom, paplak légvé, a hívek
száma erősen megfogyatkozva, az egyházi vagyon elpusz-
tulva. Lelki erő kellett ahhoz, hogy valaki akkor arra

vállalkoznék, hogy a zalathnai ref. egyház papjává legyen.
Hadnagy Péter birt ezzel az erővel. Papjává lett annak
az egyháznak, melynek hogy romjából újra épülhessen,
ép oly fáradhatlan tevékenységű lelkészre vala szüksége,
milyent Hadnagy Péterben meg is talált. Ő kört, sürge-
tett minden felé egyháza érdekében. Maga nélkülözött,
szegénykedett, csak hogy templomot, a paplakot stb. fel-
építhesse. Fáradozása nem is maradt eredmény nélkül.
Azon egyháznak, melyet ő negyedfél évtizedig szolgált,
ma díszes temploma, kényelmes papi lakja van, s hogy
ezek így vannak, első sorban határozottan a Hadnagy
Péter tevékenységének lehet és kell köszönni. Egyedüli
örömet abban is kereste és találta fel, ha egyháznak s
ez által Istennek tehetett szolgálatot. Családot nem alko-
tott, mint mondani szokta azért, hogy ő nélkülözni tud,
de nem bizonyos abban, hogy leendő családjának tagjai
megtudnák-e ezt annyira szokni, mennyire ő már meg-
szokta. Élte utolsó éveiben elbetegesedett, e miatt a
szolgálat terhére várt s nyugalom után ohajtott. A földi
nyugalom helyett az örök nyugalmat találta fel. Temetése
17-én ment végbe nagy részvét mellett. Tókos Sándor
esperes, Elekes Viktor és Onodi Veress Sándor szolgál-
tak koporsója felett. Legyen áldott a ritka tevékenységű
papnak, talpig becsületes embernek, kedélyes és igen
jó barátnak emléke.

— Gyümölcstermelőinket figyelmeztetjük saját
érdekekben, hogy a kereskedelmi muzeumban kiállítandó
s annak igazgatósága által elarusítandó gyümölcsök el-
adása ügyében t. P a p p G y u l a ur, a nagyenyedi gyü-
mölcsészeti egyeslet több tagja által felkérve, kedden, o k t.
4-én Budapestra utazik. A kiknek nagymennyiségű, szé-
pen szedett, törődéstől ment pónyk és batul almájuk, jó-
féle tőli körtvéjük van, — forduljon sietve nevezett ur-
hoz, ki szívesen szolgál utasítással és közvetítéssel. —
Együttal figyelmeztetjük termelőinket, hogy nagyobb
gondot fordítsanak leszedésre, mert a legzebb gyümölcs
is értéktelen lesz a durva szedés, dobálás és potyolás
miatt. Legalább egy részét kézzel kell szedni és nem
engedni, hogy durván hánnyják-vessék és szállítsák. Így
hiába való minden törekvésünk gyümölcsainknek jó pia-
czot szerezni.

— Nyilvános számadás és nyugtázás. Az aviazi dal és
zeneegylet 1/3 részben a saját pénztára 2/3 részben a tőrozkői és cse-
gédi tüzkárosultak javára 1887. augusztus 7-én rendezett nyári mu-
latság alkalmával bevétel volt 44 frt 73 kr. Kiadás: 23 frt 73 kr.
A tiszta jövedelem 21 frt, melynek kétharmada 14 frt. a „Közérdek“
szerkesztőségének felküldetett azon kérelemmel, hogy ebből 7 forintot a
tőrozkői s 7 forintot csegedi tüzkárosultak javára juttatni sziveskedjék. Ezen
mulatság alkalmával felülfizettek: Elszentusz János 1 frt 20 kr, Pakocs
György 40 kr, Bardocz Samu 40 kr, Noszek Kálmán 40 kr, Geisler
Antal 40 kr, Székely Árpád 50 kr, id. Kovács Károly 40 kr, Butyka
Endre 40 kr, Bardocz Károly 40 kr, Kiss Károly 40 kr, Leister Mihály
40 kr, Kállai Sándor 40 kr, Ádám Péter 40 kr, Tischler Márton
50 kr, Apáthi Miklós 40 kr, Bardocz Samu 40 kr, Nagy László 40 kr,
Heltner Frigyes 10 kr, Récz Jenő 10 kr, Guter Róza 10 kr, Grünfeld
Jakab 40 kr, Polik Oszkár 10 kr, Zakerberger Jakab 50 kr, Lajos
József 40 kr, Bogdán Kata, 10 kr, Brunner Kata 10 kr, Pap Mihály
40 kr, Schlesinger Mór 50 kr, Vajna Gyula 10 kr, ifj. Maier János
40 kr. A tüzkárosultak, dal és zeneegylet és a rendező bizottság
nevében hálás köszönettel nyugtázta. Alvinéz 1887. szeptember 27-én
id. Kovács Károly rendező bizottsági elnök.

— Szerkesztői Izenet. J. Zs, urnak Utrecht. A küldeményt
örömmel vettük s az igen érdekes dolgozatot a legközelebbi számban
mulhatatlanul közöljük... Becces ígérte emlékünke tartják, Fogadj
ott a távolban barátságos üdvözléttünk kifejezését. S z e r k.

CSARNOK.

Egy népfelkelő tragoediája.

Jelige: „Háboru népfelkelés nélkül
lehet, de népfelkelés háboru
nélkül soha.“ Cioero.

Meg ne hőkkenjen a kegyes olvasó közönség vala-
melyik hivatott hazamentője s az ő magas elhivatására
büszke hozzátartozói se remegjenek e czim láttára, hogy
a szakadozott álarcz alól talán valamelyik jelen korbeli
munkaremetető-jámbor photographiája bukkan elő.

Mitől se tartanak!... én is népfelkelő vagyok.

Két ezred évnél is több idő választ el hősem korá-
tól, a mikor a muszkáról még semmi sem tudott a vi-
lág. Ez a jeles intézmény tehát nem az újabb kor mun-
kavéresillapító találománya. Megvolt az már az ókorban is,
különösen a rómaiaknál. Valahányszor a köztársaságot
nagy veszély fenyegette s helyzete annyira válságos
volt, hogy csak minden hű fiának együttes védelme
menthető meg, mindannyiszor fegyverre kelt minden
fegyverfogható férfi, még a papok és öregek is; min-
denki sietett a tógát a sagummal, a polgári öltönyt a
katonaköpenyeggel fölcserélni.

Lamia, gazdag római lovagnak ereiben a hadverő
ősök vére buzogott. Lelke összes vágai, kora gyermek-
sége óta a harci dicsőségben összpontosultak. Már csak
egy pár hónap választotta el a törvényes katonai kortól
s azt is egy örökkévalóságnak tartotta. Türelmetlenségében
annyira ment, hogy előre megszerzte magának a katoná-
köpenyt és fegyverzetet s lakába vonulva, órákig elnézte
magát az ércztükörben.

Mikor végre a várva-várt pillanat elérkezett, a tul-
boldog Lamia az elysiumot vélte megnyitni maga előtt...

*) Átadtuk a negos alispán urnak átküldés végett. S z e r k

H I R D E T É S E K.

Jószág-eladás.

Alsófehérmegyében HÁPORTON községben fekvő lak- és gazdasági épületekkel felszerelt mintegy 160 holdnyi birtok, ebben 93 holdnyi területű erdő, kocsma-joggal együtt; továbbá Nagy-Lak és azzal szomszédos Maros-Káptalan községekben — a kocsárdi vasuti állomástól 1/2 órányi távolságban — fekvő, lak- és gazdasági épületekkel felszerelt 156 holdnyi területű, — ebből 27 hold erdő, — birtok előnyös feltételek mellett eladó.

Értekezhetni STRICSEK JÁNOS cs. és kir. őrnaggyal Hápertonban. (1-3)

Sz. 2308—1887.

tkvi.

Arverezési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közli, hogy

a királyi kincstár végrehatott 190 frt 13 kr adótké, ennek az esedékességét járó 6% kamata 18 frt 60 kr eddigi költség kivetelésének kielégítése végett végrehajtást szenvedők MARTIN IRIMIE és nejeinek a nagyenyedi 118 sz. tjkvben A+ 1-6. 8-16. 18-22. r. szám alatt foglalt fekvősegei 577 frtban megállapított kikiáltási árban Nagyenyed község előjárásági helyiségében

1887. évi október hó 19-én délelőtt 10 órakor megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is eladtni fognak.

Venni szándékozők kötelesek a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy pedig az 1881. évi LX t.-cz. 42. §. jeltett árfolyammal számított óvadékképesnek nyilvánított értékpapírban a kiküldött kezehez letenni.

A vételért pedig vásárló az árverés jogerőre jutása után harmincz nap alatt köteles a feltételekben megnevezett kir. adó, mint letéti hivatalhoz befizetni.

Különben az árverés megállapított feltételei alóli telekkönyvi hatóságnál a hivatalos órák alatt és Nagyenyed község előjárásági helyiségében megtekinthetők.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságtól. Nagyenyeden, 1887. július 7-ik.

Sz. 1350—1887.

tkvi.

Arverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közli, hogy

VERKOCZI KÁROLY végrehajthatóknak LORENZ FERENCZ végrehajtást szenvedő elleni 148 frt 40 kr tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a marosújvári kir. járásbíró területén levő, a marosújvári 506. sz. tjkönyvben A+ 1 rendszám alatti LORENZ FERENCZ FERENCZ illető térszomszédos és épület tulajdonára az árverést 1600 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az

1887. évi október hó 14-ik napján délelőtt 9 órakor Marosújvár községében megállapított nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladtni fognak.

Arverezni szándékozők tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX t.-cz. 42. §-ában jeltett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333 sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezehez letenni avagy az 1881. évi LX t.-cz. 170. §-sa értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezésről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságtól. Nagyenyeden, 1887. április 12.

Szentpál Károly,
kir. aljbíró.

É r t e s í t é s.

Alólirnak tisztelettel van szerencséje a n. é. közönség becses tudomására hozni, miként folyó évi szeptember hótól kezdve az őszi idényre egy a legelső helyről megnyert **valóságos szakértő által fogok kitűnő zamatú**

TORMÁS-VIRSLIT készíttetni.

Azonkívül mindenféle izletes füstölt husmükkel a **legnagyobb gondos tisztasággal** a n. é. közönség becses pártfogását kiérdemelhesem, a fenti étkekhez az elmaradhatlan **kitűnő**

BOROKKAL és SÖRREL a legjutányosabb árban fogok szolgálni.

Alázatos szolgálja
HUDELIST MÁTYÁS,
vendéglős.

De oh mostoha sors! . . . nem vált bé katonának. A silány test nem tudott lépést tartani harez erényektől duzzadó lelke nagyváltával. Készsége határtalan volt. A legforróbb vágyaiban, legszebb reményeiben csalódott ifju — kudarcának beteget lett. Hónapok teltek el, míg barátai és parasitái némileg megvigasztalhatták azzal, hogy előbb-utóbb, legkésőbb hatvan éves koráig még megerősödhetik s lesz alkalma lelke vágyát kielégíteni; addig szolgálhat hazájának más módon is.

A másik vigasza az volt, hogy családalapításra egyhangulag alkalmasnak nyilvánították.

A legfényesebb menyegzői ünnepélyek között csapott tehát fel Hymen katonájának. Hiszen ugy is szolgálhatott hazájának.

E vállalatát, az eredmény mennyiségét tekintve, kifogástalan siker koronázta.

Husz éves korában nősült először, harminczhárom éves korában másodsor. Első felesége 6 — második 5 gyermekkel boldogította.

52 éves korában 11 gyermek nevezte atyjának, két náls lakó anyós kedves nejeinek s a legegységűbb feleség drága férjének.

Ó de a boldogságban is meg volt az ő boldogtalansága. A 11 gyermekből 9 leány s csak kettő volt fiu. Legkeserűbb volt az egészben az, hogy e két furól is már előre lehetett tudni, hogy nem válnak bé katonának, az egyik sánta, a másik hülye volt. Ő maga nem lehetett katoná s gyermekeiben sem szolgálhatta a hazát. Utoljára annyira szállította vágyait, hogy legalább leányait adhassa katoná-emberekhez feleségül.

Itt sem szolgált a szerencse. A római népnél még a katonák is annyira babonások voltak, hogy félték sorukat olyan ember gyermekével összekötni, kinek vágyait az istenek vagy épen nem teljesítették, vagy ha teljesítették is, a keserűségek egész tengerével fosztották meg minden édességüktől. Így járt szegény Lamia mind a két házasságával.

Leányainak egy harmada már túlért, másik teljesen éret, harmadik zsendült. És a bőséges istenáldása ott a lábán pusztul el. Szegények! hiába áldoztak egyremásra az összes házasságközvetítő isteneknek; csak nem akadt szerencséjük. Még az ég is süket volt kéréseikre. Csak egy volt köztük, a ki az istennel semmiféle házassági themáról nem értekezett. Hiszen a nélkül is tulajdonosan elhalmozták minden kegyeikkel. Szép volt min Vénus, okos mint Minerva, háziass, mint Juno, szűzies, mint Diana. Atyjának ki-kitörő gyermekek vágyait és felbuzdulásait is ő tudta leginkább mérsékelni és helyes irányban terelni szeretetből fakadó részvétével és zsenge korától alig várható tappintatosságával. Ha kellett, még a leghálátlanabb szerepre is vállalkozott: oda állott atyja mellé villámhárítónak, mikor a sárkányméreggel táplált két anyós és irigy nővérei őrzöngő bacchanszók gyanánt támadták meg a szegény embert, hogy férjeket teremtsen a föld fenekéből is. Ilyenkor aztán a harezias Minervát látták magok előtt istennői fenségében, s rendesen meg is hőkölték.

Csoda-e, ha ennyi elragadó tulajdonságnak még a babona is meghódolt s Róma legelőkelőbb, legdaliásabb, ifjai vetélkedtek az isteni Ogulnia kegyéért, kezének elnyeréséért? S csoda-e, ha atyja a bálványozásig szerette, mint házi istenét imádta s benne látta meghiusult reményeinek, szétfoslott álmainak egyetlen menedéket, családja felemelőjét?!

Sokszor elmerengett leánya istennői alakján, a mint az ott állt együgyű és legkevésbé sem szép anya mellett és sehogysem fért a fejébe, hogy miként legyen olyan anyának, olyan leánya! . . . Szerencséjére élt benne az az erős meggyőződés, hogy az apától is sok függ. Ezt a büszke jussát pedig a világ minden kincsével — sőt az isteni beavatkozás tudatával sem cserélte volna fel. Felesége nem az az asszony volt, hogy efféle égig emelő aggodalomra okot adhatott volna.

Mikor aztán az ő egyetlen vigaszát még az az öröm is tetőzte, hogy egy patriciusi sarj, egy itemilius s a római hadsereg egyik legjobb daliája tett lépéseket leánya kezéért s az távol minden számítástól, igaz vonzalomtól mondott igent a szenvedélyes szerelmmel közeledő ifjunak, kinek atyja nem élt s így ura volt önmagának: akkor már — ha későre is — a szerencsés halandók közé kezdte magát számítani.

Most már öröme öröm következett. Ugy tetszett neki, hogy most az istenek minden nyugalomba helyezett vágyát előkarják szedni, hogy teljesítsék. Alig tér magához az előbbi öröm mámorából, azzal a legkedvesebb hittel lépik meg, hogy a hazát végveszély fenyegeti: a nagy Hannibál Cannenál teljesen megsemmisítette a róma hadsereget és Róma felé közeledik. Nősza újra feléledett benne a már-már elaltatott harezias szellem. Most már csak rá is lesz szüksége az édes hazának annyi hű fiának eleste után. Nem is csinált titkot örömeiből, s természetesen azzal akarta legelőször közölni, ki őt mindéddig legjobban megértette: az ő bálványozott Ogulniájával. . . De mennyire elbámult, mikor azt leverten és szétbontott hajjal találta. A szó torkán akadt s kérdőjelként állott meg vigasztalhatatlan gyermeke előtt. De hát mi is lehette?! Hiszen az ellenség még nincs benn a városban. . . s aztán maradt még a hazának hű fia, ki azért kész életét is áldozni. . . Nem jutott eszébe hogy leányának vőlegénye is ott volt a borzasztó ütözeten. Nem merete háborgatni néma fájdalomában. Szívében a fájdalom és öröm esudálatos — de békés egyetértésben megfértek egymás mellett. Gyermeke fájdalma is enyhült némileg, mikor vőlegénye portól és vértől borítva, lelke szakadtáig kimerülve Varró, consul kíséretében megérkezett. (Folytatása következik.)

FELELOS SZERKESZTŐSÉG:

Dr. MAGYARI KAROLY

SZILÁGYI FARKAS TÖRÖK BERTALAN

Kiadó-tulajdonos WOKÁL JÁNOS

En, Csillag Anna

185 ctm. hosszú őrleány Loreley-hajammal, melyet az általam föllálat kenőcs 14 havi használata után nyertem, mely megakadályozza a hajkihullást, elősegíti a hajnövést és erősíti a hajbort, uraknál elősegít egy teljes erős szakálnövést, rövid ideig való használat után a hajnak, valamint a szakálnak természetes színt és sűrűséget kölcsönöz és megőrzi a korai őszüléstől a legmagasabb korig. Egy köcsög ára 50 kr, 1 frt, 2 frt. Postával küldés naponként a pénz előleges beküldése, vagy postautárvétel mellett az egész világra.

CSILLAG és TÁRSA,
BUDAPEST,
király-utca 26.

14-20

Andel J.-féle

uj felfedezett

tengertuli por

pusztít poloskát, bolhát, svábot, molyt, oroszbogárt legyet, hangyát, pinezebogárt, madármolyt, egyáltalában mindennemű rovar, — majdnem természetfölötti gyorsasággal és biztossággal, — oly formán, hogy a létező rovaroktól még csak nyoma sem marad annak. Valódi minőségben és olcsó áron kapható:

Prága

Andel J.-féle gyógyfűkereskedésben

„a fekete kutyához“ Huss-utca 13

Nagy-Enyeden ifj WINKLER JÁNOS ur vegyes-kereskedésében

POZDECH JÓZSEF UTÓDAI

THURY JÁNOS és FIA

I. magy. fuvógyár, harang és érezöntöde, szab.

harangfelszerelés- és nagyszerkovácsság.

GYÁR:

— B U D A P E S T, —

KÜLSŐ VÁCZI UT 44. SZÁM ALATT (AZ OSZT. MAGYAR ÁLLAMVASUT INDÓHÁZA KÖZELÉBEN.)

RAKTÁR: BUDAPEST, VI. GYÁR-UTCA 22. SZÁM.

Elvállalunk minden nagyságu harangok öntését, azok szab. rendszerünk szerinti felszerelését, régi modorra szerelt harangok átszerelését és minden e szakmába vágó munkát, a legjutányosabb árban.

A P o z d e c h-féle harangfelszerelési rendszeren lényeges javításokat eszközölve e felszerelésünkre 1884. ápril havában szabadalmat nyertünk, harangjaink most mind a mellett, hogy egészen kilendülnek, oly könnyű

járatuak, hogy pl. egy 40 mázsás harangot egy 12 éves gyermek minden megeröltetés nélkül kezelhet, harangjaink használat alatt a toronyban legesekelebb rázkódást sem idéznek elő. Ajánljuk kovácsolt vasból készült harangállványainkat. Előnyük, hogy vasállványon függő harangok hangja sokkal terjedelmesebben, csengőbben ömlik ki, mint a faállványon elhelyeztetké, tűzveszély esetén pedig a harangok mentve vannak a lezuhanástól. Ajánljuk a legjobban készült fuvó és tábori tűzhelyeinket, üllők, satuk, furógépek, ugy minden kovács, lakatos és rézműves szerszámainkat és különösen szolid gyártmányu emelő hévéreinket.

Költségvetések és képes árjegyzékek ingyen, bérmentve.

3-6